№ 41

Заповед на Министъра на вътрешните работи и народното здраве за задържане на комунистически водачи

София, 6 септември 1923 г.

№ 10495

ДО ГОСПОДА
ОКРЪЖНИТЕ УПРАВИТЕЛИ И
СОФИЙСКИЯ ГРАДОНАЧАЛНИК

Безспорна истина е, че комунистическата партия, като революционна и подчинена на заповедите на руската болшевишка партия, се готви, както във всички други страни, така и у нас, към революция.

Комунистическата партия, която намираше добра почва за агитация в мрачните времена на дружбашкото правителство, както знаем, с оръжие в ръка се опита да защищава най-големите дружбашки престъпници.

Правителството има положителни сведения, че комунистическата партия най-деятелно се готви към въоръжен преврат. Тя разпространява тайни позиви из села и градища за въоръжена организация, стреми се да организира бойни ядра по образец на дружбашките, с една дума, ясно до очевидност, нашата комунистическа партия изпълнява безпрекословно и точно заповедите от Москва, от където се иска на всяка цена революция.

Комунистическите организатори и агитатори организират под разни предлози, като сновят по градове и села, въоръжен преврат. Техния печат, техните речи са препълнени с лъжи и подстрекателства. Те обещават разграбване на частни и държавни имоти и средства. В един град, допуснати да дадат представление, те инсценирали въоръжена революция и гавра с държавната власт и войските.

Цялата си агитация и организация извършват предимно устно, за да не рискуват да бъдат заловени в престъпническата си дейност, да свалят с оръжие в ръка, т.е. с революция сегашния държавен строй, приет и осветен от народната воля. По сведения преврата се готви за към 17 септември.

Правителството не би изпълнило и най-положителния си дълг, ако би оставило неуравновесени и от съмнителни източници подбуждани хора, да турят на опасност самото съществуване на държавата. Законното право на самозащита накара правителството да вземе бързи предупредителни мерки, за да запази реда и спокойствието.

Предвид на това заповядвам:

1) На 12 септември в 6 часа сутринта ще уловите и задържите всички комунистически водачи, които поради влиянието си между комунистите може да се предположи, че могат да водят съмишлениците си към преврати и въоръжена борба.

2) Едновременно със задържането на водачите да се обискират комунистическите клубове, както и ония домове, къщи, в които има основание да се мисли, че ще се намерят документи, които уличават престъпническата дейност на комунистите.

3) В същото време предприемете усилено търсене на оръжие в комунистите, вземете мерки да се открие оръжието, което комунистическите водачи не могат да не знаят.

4) Всички документи, които показват или просто сочат на общност в действията преди 9 юни, през събитията на 9 юни и след 9 юни с дружбашите, както и документите, които сочат на подготовка към въоръжаване, революция, подстрекателства и пр., ще опаковате и при опис изпратите веднага в Министерството [на] вътр[ешните] работи.

5) Клубовете на комунистите ще затворите и запечатате.

6) Никакви събрания за каквото и да било, на открито или закрито, на комунисти не ще допускате, защото често комунистите под невинен предлог правят събрания за подстрекателства и [борба срещу] държавата.

7) С поведението си дайте да се разбере, че правителството не е и не може да бъде против работниците и въобще против трудящите се маси, защитник на които е самото днешно правителство. Последното, между другото, ще освободи тия маси и работници от експлоатация на нечистите и престъпни съвести, които водят заблудени граждани да провалят собственото си отечество, за което стоящи вън от България среди ще ги боли.

8) Вземете и наредете в съгласие с военните власти бдително следене за поведението на комунистите да не продължават да готвят преврати. Не разрешавайте нищо, което би могло да се тълкува и обяснява подготовка на преврат или което би водило към най-просто смущение на духовете на населението. Бъдете неумолими спрямо запазването на реда и предотвратяване най-слабите опити за нарушението му. Всички смутители на реда и непокорници на требванията на властта арестувайте и предавайте прокурору.

9) Съществуването на страната изисква да се вземат мерки, които тук Ви излагам. Проникнете се от важността им и проявете най-голяма енергия и акуратност. Всичко заповядано тук изпълнете спокойно, без нервност, но твърдо и непоколебимо.

10) Към пладне на 12 септември донесете телеграфически за направеното и колко души сте задържали, както и намерихте ли уличаващи документи и оръжие. На следния ден същото донесете телеграфически за целия окръг. А след това обстоятелствен рапорт за всичко извършено.

11) Необходимо е да запазите в най-дълбока тайна всичко заповядано тук, като имате предвид, че комунистите имат най-широка шпионска мрежа, в която влизат и чиновници. Писмата си, ако от такива само би имало нужда, пишете сами. На околийските началници съобщете лично устно, като ги извикате или ги сами обиколите и то в надвечерието на изпълнението. Ако е възможно и където е възможно, тайната да се пази до последната, буквално, минута. По-добре да не уловите някого, отколкото преждевременно да разкриете намеренията си, разпилеете водачите и накарате да се скрият документи.

12) Запретете разпространението на вестници, брошури, позиви, хвърчащи листове и пр. с комунистическо съдържание след 12 септември.

13) Турете под непосредствено наблюдение телеграфа и телефона, за да не се скъсат съобщенията. [При] най-слабата проява на зла воля от телеграфисти и телефонисти, за да попречат на редовните съобщения, арестувайте [ги] и предавайте на

прокурор. Стачкуващи чиновници по съобщенията ще заставяте да работят насила. Тези мерки ще вземете на 12 септември в 6 часа сутринта. До ново разпореждане частни телефонни разговори запретете на 12 септември от 6 часа сутринта, а частни телеграми цензурирайте също от 12 септември 6 часа сутринта.

14) Полицейски час обявете на 12 септември до 8 часа след пладне. По Ваше усмотрение ще го продължите, но постепенно.

15) Без разрешението на околийските началници движението към селата на комунисти се запрещава до второ нареждане.

16) Всички комунистически окръжни и общински съвети разтурете и заменете с тричленни комисии (след 12 септември)

МИНИСТЪР
И. Д. ГЛ. СЕКРЕТАР

АМВР, об. д. 7986, т. I, л.20, 23. Копие. Машинопис.

№ 42

Писмо от ИК на Комунистическия интернационал на младежта до ЦК на Българския комунистически младежки съюз с препоръки за работа в нелегални условия

Москва, 12 септември 1923 г.
Строго поверително

Дорогие товарищи,

Ввиду нарастающей реакции Вам необходимо предпринять меры самозащиты. Рост белого террора заставляет заранее приспосабливать организацию к работе в нелегальных условиях. Не позаботившись уже заранее о создании нелегального аппарата Союза мы в момент роспуска или объявления вне закона Союза получаем сильный удар, могущий приостановить работу на долгое время. Дабы предотвратить это, Вам следует заняться подготовкой нелегального аппарата своего Союза:

1) Первым и наиболее важным условием правильного функционирования нелегального аппарата является создание ячеек Союза на предприятиях, фабриках, заводах, в деревне. Организованный по такому принципу Союз при переходе на нелегальное положение не теряет связи со своими членами и широкими массами рабочей молодежи.

2) Необходимо назначать заместителей всем руководителям Комитетов Союза, как ЦК, так и местным, которые в случае ареста первых займутся выполнением их обязанностей. Назначенные товарищи должны оставаться незвестными широким кругам членов Союза и посторонней публике. Заблаговременно необходимо обзаводится квартирами у надежных сочувствующих нам товарищей для руководящих деятелей, где они могут в случае преследования скрываться.